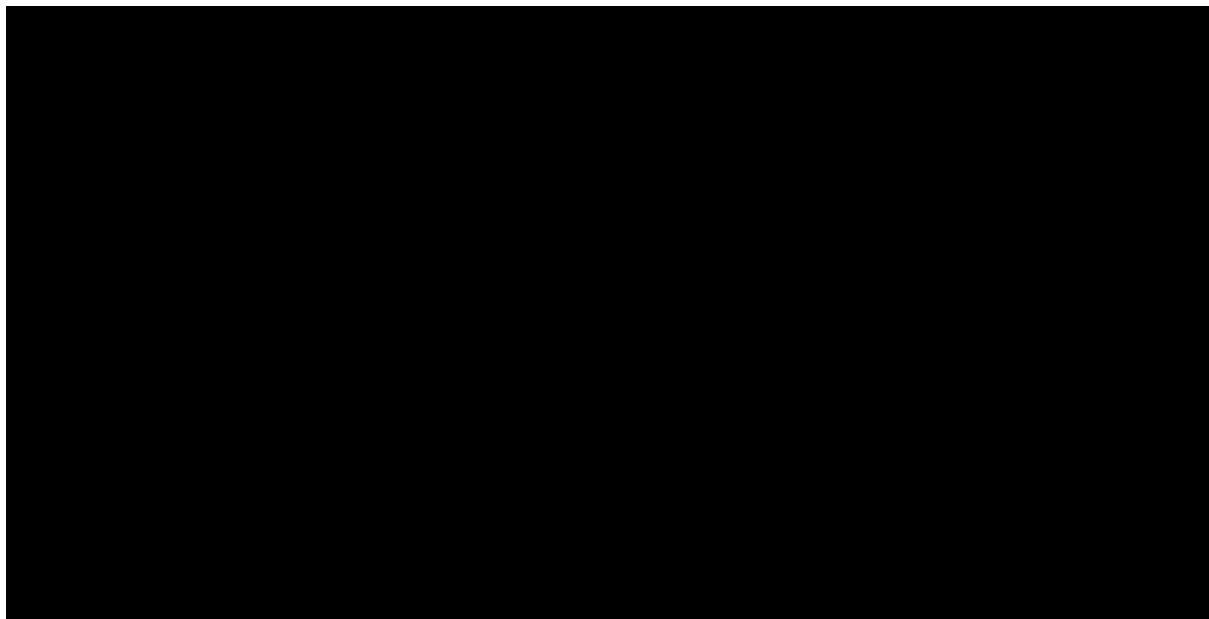

21.07.2026

VIDEO// Educația financiară începe din copilărie: rolul BNM în formarea unei generații responsabile | Podcastul „Sensul banilor”, episodul 11

Banca Națională a Moldovei (BNM) lansează un nou episod al podcastului „Sensul banilor”, de această dată într-un format inedit, un dialog între generații despre educația financiară. Invitata permanentă a podcastului este guvernatoarea BNM, doamna Anca Dragu, iar ediția lansată astăzi îi are în rolul de moderatori pe Alexandrina Beldiga (10 ani) și Marius Bdoian (12 ani).

Transcrierea podcastului „Sensul banilor”:

Moderatori: Alexandrina Beldiga, elevă la Liceul Teoretic „Mircea Eliade” și Marius Bdoian, elev la Liceul Teoretic „Hyperion”

Alexandrina Beldiga: Bun găsit la un nou episod al podcastului „Sensul Banilor”, realizat de Banca Națională a Moldovei. Astăzi avem o ediție specială, în care moderatorii vom fi noi, Alexandrina și Marius.

Marius Bdoian: Invitata noastră este doamna Anca Dragu, guvernatoarea Băncii Naționale a Moldovei. Alexandrina Beldiga: Astăzi vom vorbi despre bani pe înțelesul copiilor, despre economisire, alegeri responsabile, încredere și despre lucrurile importante pe care este bine să le învățăm încă de mici.

Marius Bdoian: Totodată, vom descoperi ce rol are Banca Națională a Moldovei în viața oamenilor și de ce educația financiară este importantă pentru fiecare copil, familie și comunitate.

Alexandrina Beldiga: Doamnă guvernatoare, bine ați venit la podcastul „Sensul Banilor”!

Anca Dragu: Mulțumesc pentru invitație! Bine v-am găsit, dragă Alexandrina, dragă Marius!

Marius Bdoian: Banca Națională a Moldovei a împlinit recent 35 de ani. Pe 4 iunie este marcată și Ziua internațională a lucrătorului bancar. Dacă ar fi să explicați unui copil de ce este importantă Banca Națională pentru o țară, ce i-ați spune?

Anca Dragu: Pe scurt, aş spune că Banca Naţională este banca băncilor. Este o instituţie care se ocupă de stabilitatea sectorului bancar. Este o instituţie care are grijă ca toate băncile să fie responsabile, să fie parteneri de încredere, să se comporte corect. Are grijă ca toţi cei care depun bani la bancă să fie trataţi bine de bănci. Cei care vin să ia credite de la bancă, de asemenea, să fie trataţi bine de bănci. Banca Naţională se ocupă şi de asigurarea stabilităţii preţurilor, adică este preocupată de inflaţia din economie. Inflaţia trebuie să fie la un nivel pe care Banca Naţională îl consideră sănătos, bun pentru dezvoltarea economiei. Inflaţia înseamnă creşterea preţurilor. Ele trebuie să crească, dar puţin, în fiecare an faţă de anul precedent. Banca Naţională este cea care se ocupă şi de acest aspect, preţurile să nu crească prea mult, dar nici să nu scadă prea mult. Ne uităm şi la ceea ce numim politică monetară.

Trebuie să vă spun că Banca Naţională a Moldovei este una dintre cele mai complexe Bănci Naţionale din lume, pentru că noi avem mai multe atribuţii. Ne ocupăm de sectorul bancar, de bănci, de sectorul financiar-nebancar, aşa-zisele OCN-uri şi AEI-uri, ne ocupăm şi de domeniul de asigurări. Dacă părinţii voştri fac o asigurare la maşină, de exemplu, că sunt aceste asigurări obligatorii, compania de asigurări este supravegheată tot de Banca Naţională. Suntem una dintre cele mai complexe, cele mai ocupate Bănci Naţionale din lume, să ştiţi.

Alexandrina Beldiga: Mulţi copii aud cuvântul bancă, dar poate nu ştiu diferenţa dintre o bancă obişnuită şi Banca Naţională. Vă rugăm să ne spuneţi care este diferenţa.

Anca Dragu: Foarte bună întrebare. Într-adevăr, noi suntem foarte diferiţi de o bancă, bancă comercială. Activităţile noastre sunt foarte diferite. Dacă banca comercială este cea la care oamenii merg şi depun bani, constituie depozite pentru a economisi, sau alţi oameni vin şi contractează credite pentru a investi sau pentru consum, noi, banca centrală, nu facem niciuna dintre aceste lucruri. Nu oferim depozite şi nici credite cetăţenilor sau firmelor. Noi ne asigurăm că băncile din toată ţara sunt serioase, responsabile şi atunci cei care intră în relaţie cu banca sunt trataţi în mod corect. Se spune că suntem banca băncilor. Suntem undeva cei care fac regulile pentru bănci. Dar cum vă spuneam, avem şi această atribuţie extrem, extrem de importantă, în a ne îngriji ca preţurile şi inflaţia, creşterea preţurilor, respectiv inflaţia, să se întâmple în condiţii şi în limite cât mai apropiate de cele fireşti. Noi ne asigurăm că acest sector al băncilor, al asigurărilor, zona asta ce înseamnă bani, contribuie la dezvoltarea economiei, nu împiedică. Că da, se poate, printr-o activitate necorespunzătoare, o bancă centrală şi un sector bancar să împiedice dezvoltarea unei economii.

Marius Bdoian: Doamna guvernatoare, noi folosim banii în fiecare zi. Dar cum apar, de fapt, banii? Cine decide câţi bani există într-o ţară?

Anca Dragu: Foarte complicată întrebarea, mulţumesc, Marius. Banii, cum apar ei, ca ciupercile după ploaie? Nu. Apar pentru că noi, banca centrală, avem grijă să tipărim aceşti bani. Regula este că banii se tipăresc într-o altă ţară, tocmai pentru a ne asigura că se păstrează un secret aici. Banii au apărut de foarte mulţi ani. Au apărut prima dată cu vreo 600 de ani înainte de era noastră, înainte de Hristos, în acea cetate numită Lidia, pe teritoriul de astăzi al Turciei. Şi banii au acest rol de a asigura comerţul, schimburile. Haideţi să ne imaginăm ce s-ar întâmpla sau cum era viaţa fără bani. Dacă eu, să zicem, am o pereche de pantofi în plus, nu îmi mai trebuie, dar aş avea nevoie de un pix. Şi tu ai un pix, în plus. Cum facem ca eu să iau pixul de la tine şi tu să iei pantofii de la mine? Cam care-i valoarea? Un pix înseamnă valoarea unei perechi de pantofi? Sau, nu ştiu, un pix are valoarea a trei perechi de pantofi? Sau invers, o pereche de pantofi are valoarea a trei, cinci, zece pixuri? Atunci când avem banii, putem fiecare produs să îl exprimăm în bani. Eu am banii şi atunci îţi ofer bani pe acel produs. Altfel, ne-ar fi foarte greu ca eu să obţin pixul pe care tu-l ai şi de care eu am nevoie, şi tu să obţii pantofii pe care eu îi am şi de care tu ai nevoie. Dar înainte de a apărea banii, să ştiţi că oamenii foloseau aceste schimburi directe. Se numea troc, economie de troc. Făceai schimburi directe. Apoi, oamenii s-au gândit că ar avea nevoie de nişte mărfuri, care să fie general recunoscute, să fie un fel de mijloc al valorii de intermediar. Şi s-au folosit în istorie produse cum ar fi pieile de animale, nu? În perioada preistorică era la mare preţ să ai o piele de animal, pentru că era practic un obiect care se folosea ca vestimentaţie, te încălzeai, te înveleai, deci era la mare căutare. Sarea, de asemenea, a fost un bun care era folosit pe post de bun de schimb. Cerealele, deci produsele acestea foarte importante. Sarea, de ce era importantă? Era importantă pentru mâncare, pentru a conserva toate alimentele. De aceea era extrem, extrem de căutată.

Deci erau nişte bunuri care puteau fi folosite pe post de bani, dar apoi s-au inventat chiar banii, întâi sub formă de monedă, apoi monedă de aur şi de argint, şi erau foarte valoroase. Atenţie! Statele şi oficialii se îngrijeau ca oamenii să nu ciupească din monede, să nu ia din aurul care constituia moneda. Tu aveai o monedă care avea o formă, dar te puteai gândi, ia să iau eu un pic, un colţ din moneda asta, o bucatică, s-o rup, iau din fiecare monedă câte o bucatică şi fac o altă monedă. Atunci autorităţile se îngrijeau ca acea monedă să fie integrală şi, de aceea, se bătea pe monedă un desen, de regulă faţa unui conducător, tocmai pentru a se vedea dacă este ştirbită moneda. Apoi au apărut şi banii de hârtie, mult mai târziu. În China au apărut prima dată banii de hârtie prin anul 600, în era noastră deja, şi au apărut tot felul de bilete de bancă. La un moment dat era foarte periculos să transporti bani de colo-colo. Poate aţi văzut filme şi erau aceşti bandiţi

care opreau trăsurile cu bani și furau banii. Atunci, pentru a deplasa niște bani dintr-o bancă sau dintr-o țară, dintr-un oraș în altul, nu mai transportai banii.

Banca scria un bilețel, zicea, da, Alexandrina deține în banca mea această sumă. Și tu plecai cu acel bilet, te duceai într-un alt oraș și ziceai, eu sunt Alexandrina, uitați, o bancă serioasă spune că eu am acești bani și, ca atare, pot să cumpăr acest teren, această casă aici. Istoria banilor este fascinantă, este lungă. Și ajungem astăzi la acești bani de hârtie. Nu mai sunt monede de aur, de argint, deci nu mai au acea valoare intrinsecă. Asta înseamnă că banii, astăzi, trebuie să aibă foarte multă credibilitate, dată nu de argint și nu de aur, ci de banca centrală. De aceea, băncile centrale sunt atât de importante și sunt banca băncilor în toată lumea asta. Iar noi, la banca centrală, ne asigurăm că avem o cantitate de bani suficientă în circulație. Și ne uităm la uzura banilor. Ați văzut astăzi bani uzați, urâți așa? Da. Baniiăștia ies din circulație, îi și retragem când ajung foarte uzați, de nu se mai vede valoarea lor. Apoi trebuie să ne facem și un calcul cât este inflația, cât este creșterea economică, de câți bani avem nevoie în economie, astfel încât să fim mereu pregătiți. Băncile vin și ne acer bani. Vin cu mașini speciale, aici este o întreagă filozofie, trebuie tot acest parcurs să se întâmple în siguranță. Băncile merg și depun banii în automatele bancare, de unde putem să scoatem cash sau la ghișeu putem cere bani. Vin întreprinderile, companiile la bănci, nu la noi direct, și iau bani cash și plătesc salariile, dacă plătesc salariile cash. Ne asigurăm că există întotdeauna și bancnote, și monede suficiente în economie pentru a se produce schimburile.

Alexandrina Beldiga: Eu am o întrebare pe care cred că și-o pun mulți copii. Dacă avem nevoie de bani, de ce nu se tipăresc mai mulți bani, ca să ne cumpărăm tot ce dorim?

Anca Dragu: Extraordinară întrebarea ta, Alexandrina. Când eram de vârsta ta, eu nu-mi puneam această întrebare, când eram de vârsta ta, nu existau produse. Nici nu se pune problema că n-ar fi bani, că nu aveam ce cumpăra cu banii. Știam că erau magazinele goale. Dar când, de exemplu, nepoata mea, care acum este avocat, era așa cam de vârsta ta, m-a întrebat același lucru. De ce? Dacă mama se plânge că n-are bani, bunica se plânge că n-are bani, toată lumea se plânge că n-are bani, de ce statul nu tipărește mai mulți bani? Să avem mai mulți bani. Și atunci am explicat așa, uite, dacă vrei să-ți cumperi o bicicletă, da? Și eu vreau să cumpăr, și alți colegi, dar nu avem bani pentru această bicicletă. Trebuie să economisim. Dacă, totuși, mâine, am primi cu toții bani pentru această bicicletă, ce am face? Am merge toți la magazinul de biciclete și dacă astăzi este un cumpărător la magazinul de biciclete, mâine vor fi 100 de cumpărători, 1000, toți cei care își doreau și care au obținut bani imediat. Ce face vânzătorul de biciclete? Când vede o coadă, o masă de oameni la intrare în magazin, zice, aha, păi atunci, ia să cresc eu prețul un pic. Dacă atât de mulți oameni vor bicicletele mele, eu am în magazin numai zece biciclete, la ușă am 100 de oameni care vor această bicicletă, păi, ce să fac? Cum să vând aceste zece biciclete la 100 de oameni? Cresc prețul. Cine dorește să dea mai mult, dă mai mult. Și iese vânzătorul afară și zice, de astăzi prețul este dublu. Unii se uită în buzunar, o, dar eu am primit bani pentru prețul de ieri. Vor pleca acasă. Așa se creează inflația, o creștere bruscă și generală a prețurilor. Și de aici, prețurile cresc în lanț, așa, pentru toate produsele. La fel putem să ne gândim la un apartament, la orice alt bun. Deci, există o relație între banii aflați în circulație și câte bunuri și servicii. Totalitatea bunurilor și serviciilor produse într-un an se numește produs intern brut, PIB.

Poate auziți frecvent că oamenii folosesc acest acronim PIB, Produsul Intern Brut. Este, deci, totalitatea bunurilor și serviciilor produse într-o țară, într-o perioadă de timp, de regulă un an. Și noi trebuie să avem bani cât să acopere această producție. Apoi ne uităm la cantitatea de bani în corelație cu bunurile și serviciile. O cantitate mult mai mare ar însemna creșterea prețurilor, tuturor prețurilor, adică o inflație. Dacă ai inflație, atunci e destul de complicat să mai cumperi ceva, întotdeauna cresc prețurile, tu alergi după ele, practic. E foarte greu să mai investești, ai nevoie de mai mulți bani, ai nevoie de o profitabilitate mai mare a investiției. Deci inflația este un fenomen foarte, foarte dăunător în economie.

Marius Bdoian: Dacă se tipăresc prea mulți bani, prețurile pot crește? Asta înseamnă inflație?

Anca Dragu: Exact. Creșterea generală a prețurilor înseamnă inflație și există mai multe măsurători, mai mulți indicatori, cum măsurăm inflația. Auzim, de asemenea, oamenii că spun - toate s-au scumpit la piață, nu? Vine bunica de la piață, zice, toate s-au scumpit, nu mai cumpăr ce cumpăram ieri cu aceiași bani. Asta este măsurătoarea pe care o face bunica, și e corectă. Dar există și Biroul Național de Statistică, Institutele de Statistică în toată lumea. Acolo lucrează statisticieni, care exact cu asta se ocupă, să măsoare această creștere a prețurilor, se creează Indicele prețurilor de consum. Anumite produse, în anumită proporție, fac parte din acest indice. Ne uităm, practic, la cele mai importante și mai relevante produse pe care le consumăm și în ce proporție.

Alexandrina Beldiga: Și atunci, cum are grijă Banca Națională ca banii să-și păstreze valoarea și oamenii să aibă încredere în moneda națională?

Anca Dragu: Asta este o întrebare și o activitate care ne ține ocupați încontinuu. Prețurile cresc din mai multe motive.

Banca Națională poate interveni asupra unor motive, nu asupra tuturor motivelor de creștere a prețurilor. De exemplu, auziți că au crescut prețurile, prețul la petrol. Și tu te întrebi, Alexandrina, și ce treabă am eu cu prețul la petrol? Eu nu am petrol acasă, dar petrolul este un bun foarte important. Prețul acesta internațional la petrol se simte în orice țară. Petrolul stă la baza multor bunuri și servicii din economie. Mașinile funcționează pe bază de benzină, motorină, adică derivate din petrol. Ne încălzim, facem mâncare, de asemenea, cu energie electrică, cu gaze. Gazele sunt corelate cu petrolul. Este un alt produs cu niște prețuri regionale, mai degrabă. Deci, ne influențează, energia electrică poate fi produsă și pe bază de petrol. Crește prețul petrolului, crește prețul transportului, prețul încălzirii. Și toată lumea folosește transportul. Fie că e transport public, fie că e mașina fiecăruia. Deci, dacă prețul internațional la petrol crește, noi, Banca Națională a Moldovei, putem noi să diminuăm acest preț? Nu. Asta este genul de fenomen pe care noi, din păcate, nu îl putem controla. Noi nu putem da telefon. Bună ziua, sunt de la Banca Națională a Moldovei, vă rog foarte mult să reduceți prețul la petrol, pentru că e prea mare pentru nevoile noastre.

Există, totuși, alte metode prin care putem să ne asigurăm că cererea într-o economie, consumul, se temperează și ca atare prețurile încep a se domoli. Și acest instrument foarte important se numește rata de politică monetară. Rata de bază, este o rata dobânzii, noi acționăm asupra ratelor dobânzilor. Mai avem și alte elemente, puțin mai administrative. Le cerem băncilor ca o parte din banii pe care îi au din depozite, tu, Alexandrina, faci un depozit la o bancă. Tu, Marius, faci un depozit la o bancă. Și noi le spunem băncilor cât aveți, aveți câte 1000 de lei, cu acești 1000 de lei voi ce faceți? Dați credite 2000 de lei? Nu, nu veți da credite 2000 de lei. O parte din ei, din cei 2000 de lei, de exemplu, 400 de lei, îi puneți la Banca Națională și stau acolo și voi veți da credit numai de 1600 de lei din cei 2000 de lei. Asta înseamnă că noi ținem puțin sub control creșterea, o creștere naturală a masei monetare, a banilor, o multiplicare a banilor în economie. Avem acest concept de multiplicator. Noi avem câteva instrumente, le folosim pentru a ne asigura că prețurile nu cresc exagerat, dar nu toate tipurile de creșteri de prețuri depind și pot fi influențate de Banca Națională.

Alexandrina Beldiga: Copiii primesc uneori bani de buzunar sau bani de la sărbători. Cum ar trebui să învățăm ca să-i folosim corect?

Anca Dragu: Da, uite, mi-amintesc că în copilărie, pentru mine cel mai frumos moment era de Sorcova. Sorcovitul era elementul principal pentru a strânge bani de buzunar. Erau foarte generoși unchii, mătușile mele. Eu îi dădeam banii mamei mele, să-i țină. Nu știam să fac altceva. Și mama îmi spunea, din când în când, uite-ți mai dau din banii tăi, pe care mi i-ai dat. Acum copiii au mult mai multe cunoștințe și, într-adevăr, își pot administra acești bănuți. Poți să te gândești ce faci cu ei. Ai o sumă unică și îți dorești să faci ceva, nu? Îți dorești să-ți cumperi o bicicletă, o tabletă, să-ți schimbi telefonul. Atunci, acești bani îi economisești cumva. Sau vrei să mergi la cofetărie cu colegii, cu prietenele. Ai grijă de bănuți, îi drămuiești astfel încât să-ți ajungă până la următoarea colindă sau până la următorul eveniment când vei primi bani, de ziua ta. Poți să le dai părinților, poți să-ți împrumuți și părinții. Poți să-i spui mamei tale, uite, dacă ai nevoie de bani într-o zi și nu ai cash, nu ai scos sau nu mai ai, îți ofer eu și îmi dai înapoi, dar atenție, poți să-mi dai și o mică dobândă la bani, pentru că asta este prețul banilor. Deci e important să aveți această noțiune că sunt bănuții voștri și puteți face ceva util și ce vă doriți cu acești bănuți.

Marius Bdoian: Cum putem face diferența dintre ceea ce ne dorim și ceea ce avem cu adevărat nevoie?

Anca Dragu: Asta e o întrebare atât de complicată, nici adulții nu au răspuns la ea și, de aceea, de foarte multe ori luăm decizii, n-aș spune greșite, dar decizii mai impulsive, sub impactul emoțiilor, și cum facem diferența? Întâi ne asigurăm că acoperim nevoile de bază, nevoile elementare, fără de care nu putem avea o zi normală, adică țin de alimentație, de transport. Și apoi, peste nevoile acestea elementare, începem și punem nevoile, nu știu, mergem la un film, cumpărăm o carte, cumpărăm și o jucărie. Atenție, că trebuie să fim și generoși cu cei din jurul nostru, trebuie să împărțim, trebuie să avem această noțiune de a aduce bucurie celor din jurul nostru și a împărți, să satisfacem și această nevoie socială. Deci, trebuie să o luăm așa, pe etape, începem cu baza, cu nevoile de bază și apoi punem peste ele. Apoi ne uităm la diferite mărci, ai nevoie de îmbrăcăminte. Dar atenție, nu vom avea bani și nu are sens să dăm banii pentru ultimul model de pantofi, ultimul telefon. Trebuie să avem așa și alte preocupări și puțin să mai renunțăm la unele dintre aceste idei. Sper că părinții voștri apreciază acest comentariu.

Alexandrina Beldiga: Dacă un copil vrea să-și cumpere ceva mai scump, de exemplu o bicicletă sau o tabletă, ce pași ar trebui să urmeze?

Anca Dragu: Să aibă o relație bună cu școala, zic eu, pentru că dacă are o relație bună cu școala, are o relație bună și cu părinții, și cu bunicii, și cu mătușile, și unchii, și atunci poate un copil să primească un sprijin, mai mult sau mai puțin. Dar trebuie să-și facă un plan. Să zică, am nevoie de o sumă de bani. În cât timp, pot obține acești bani? Economisesc din

cadourile pe care le primesc, îi rog pe părinți să îmi dea o sumă mai mare, pentru care eu pot să fac ceva. Pot să fac curat la mine în cameră, mai des. Foarte important este să știm exact de ce sumă avem nevoie și cam în cât timp am putea obține, în mod corect, transparent, această sumă. Deci părinții, desigur, sunt principalii noștri sprijinitori. Mai avem burse, mai avem concursuri pe care le putem câștiga. Și acum, pe perioada de vară, sunt tot felul de activități la care puteți participa și la care să aveți mici beneficii financiare. E foarte important să aveți aceste mici planuri la care să lucrați.

Marius Bdoian: De ce este bine să economisim, chiar dacă avem o sumă mică?

Anca Dragu: E bine să economisim pentru că dezvoltăm un comportament și pentru că începem să analizăm, ceea ce vorbeam mai devreme, nevoia de dorință, răsfățul, ceea ce nu e nevoie de bază și asta ne e util toată viața. Acest instinct, de a economisi, veți vedea în țările mai dinspre vestul Europei, este destul de dezvoltat. Țările care au trecut prin șocuri economice au traume economice. Atunci, acest instinct de a economisi, această disciplină este mai scăzută. Desigur, erau și bani foarte puțini. Înainte, pe vremurile comuniste, nici nu prea aveai ce face cu banii. Apoi, era o situație economică destul de grea cu hiperinflație. Inflația, de exemplu, este cel mai dăunător fenomen pentru economisire. Dacă ai inflație, banii pe care tu îi pui deoparte, economisești, sunt mâncați, erodați de această inflație. Deci, da, trebuie să ne facem acest instinct de a economisi cât de puțin, pentru că sunt o grămadă de calcule interesante. Dacă pui zece lei pe zi timp de 365 de zile, înseamnă o sumă. Îi înmulțești cu zece ani, înseamnă o sumă. Îi depui la bancă, banca îți dă o dobândă de 4-5%, înseamnă și asta o sumă. Și atunci, te vei trezi la 18 ani, la 25 de ani că ai o sumă de bani pentru care nu ai făcut mare efort și cu care poți să-ți cumperi ceva ce-ți dorești, un televizor, ultimul răcnet de televizor.

Alexandrina Beldiga: Care ar fi cea mai simplă regulă de economisire pe care o poate înțelege și aplica un copil?

Anca Dragu: Există această regulă a bugetului împărțit, jumătate merg pentru cheltuielile de bază și restul pentru economisire și pentru dorințe, cum le spunem. Acesta este regula care se aplică adulților și, desigur, se poate aplica, în egală măsură, și copiilor. Dar, nu uitați, instinctul de a economisi, de a pune un bănuț deoparte, în fiecare lună așa, asta contează foarte mult și v-aș recomanda să faceți acest lucru, chiar dacă părinții sunt foarte generoși și, practic, vă oferă tot ce vă doriți voi.

Marius Bdoian: Ce greșeli fac oamenii atunci când cheltuie banii fără să se gândească?

Anca Dragu: Păi, fac o greșală foarte mare că-i cheltuie fără să se gândească. Cheltuie sub impulsul, un impuls emoțional, cum spuneam. Și, după ce cheltui banii fără să te gândești, te trezești în următoarele situații. Unu, n-ai nevoie de ce-ai cumpărat. Zici, am luat încă o pereche de pantofi roșii. Păi, mai am acasă pantofi roșii. Ce fac cu două perechi? Unde îi depozitez? Deci, am o pereche de pantofi care nu-mi trebuie, care ocupă un spațiu pe care nu-l am. Aș fi avut însă nevoie pentru altceva, că vreau să merg la sfârșitul anului într-o vacanță, și mi-ar fi prins bine banii ăștia în acea vacanță. Mai cumpăram un suvenir sau plăteam o masă de prânz. Deci, întotdeauna este un cost de oportunitate. Cu o sumă de bani poți face mai multe lucruri, dar tu decizi ce faci cu suma respectivă de bani. Și dacă nu te gândești bine, nu faci foarte bine. Faci lucruri care mai degrabă te frustrează, nu ți-aduc nicio bucurie. Atenție, pentru bani, muncim. Deci depunem un efort pentru a obține banii, indiferent cu ce ne ocupăm.

Alexandrina Beldiga: Doamna guvernatoare, astăzi vedem foarte multe oferte de investiții, promisiuni pentru o îmbogățire peste noapte. Cât de rele sunt aceste oferte?

Anca Dragu: Voi știți povestea lui Pinocchio, da? Știți cum Pinocchio avea niște bănuți de aur? Și cum vulpea și motanul, acești falși prieteni ai lui Pinocchio, nu erau prieteni ei, da? Ei voiau să îi fure bănuții. Și ce i-au promis lui Pinocchio? I-au spus, dacă pui bănuții aici, în această gropiță, facem o groapă, pui banii aici și vei vedea că din acești bănuți va crește un pom cu frunze și fructe de aur. Ei și Pinocchio a crezut. Ce s-a întâmplat, de fapt? Vulpea și motanul, când s-a lăsat noaptea, s-au dus, au scos monedele și au plecat. N-a mai crescut niciun pom de acolo. Deci, ofertele cu cât sunt mai tentante, mai incredibile, cu atât trebuie să fim mai atenți. Pinocchio se gândea de am patru, cinci monede și voi avea o sută. Dacă ar fi ascultat acest podcast al nostru, ar fi știut că nu este, nu poate exista o asemenea situație. Deci, atenție foarte mare. Și voi, copii, puteți fi victime ale unor asemenea escrocherii, și adulții. Mare, mare atenție! Niciodată nu luați o decizie în mod rapid, sub presiune, sub emoție. Fie că e o decizie de investiții, de consum, acesta este cel mai bun sfat. Stați un pic, analizați, gândiți-vă, stop! Nu, dacă cineva îți spune, acum, acum, trebuie să dai banii acum, pentru că acum e oferta asta. Nu, dacă oferta asta e reală, va fi reală și mâine, și poimâine, și peste o săptămână. Mă gândesc și abia apoi iau decizia de a investi. Niciodată nu faceți nimic sub impuls, sub emoție.

Marius Bdoian: Ce trebuie să faci un părinte dacă primește un mesaj suspect, în care îi se cer datele cardului sau alte informații personale?

Anca Dragu: Să ignore orice mesaj care îi cere date. Să ignore orice mesaj prin care i se promite ceva. Datele noastre sunt extrem de prețioase. Poate nu ne dăm seama de acest lucru și le putem oferi oamenilor cu ușurință. Fie că primim un mesaj, fie că primim un apel telefonic, dar nu. Trebuie întotdeauna să stăm, să ne gândim, să analizăm și, în principiu, nu prea te aleargă lumea să-ți dea bani, să-ți dea, să te îmbrace în oferte. Întotdeauna trebuie să fim puțin mai circumspecți, să fim mai atenți. Datele noastre personale și de card, deși aparent n-au nicio valoare, au o valoare uriașă și trebuie să le protejam. Deci, dacă vedeți că părinții primesc asemenea mesaj, voi să le spuneți, nu. Nu apăsați link-ul, nu răspundeți la mesaj, nu, în niciun caz.

Alexandrina Beldiga: Care sunt cele mai importante trei reguli pentru a ne proteja de escroci?

Anca Dragu: Prima regulă ar fi să fim cumpătați, echilibrați. Să nu credem, cum a crezut Pinocchio, că îi va crește un pom care face frunze și fructe de aur. Să fim echilibrați, să nu fim naivi, să nu ne bucurăm. Apoi, efectiv, să ne protejăm ceea ce avem, datele noastre. Nu împărtășim cu nimeni datele noastre, pentru că ele în mâinile străinilor răufăcători pot fi adevărat. Și apoi, să nu luăm nicio decizie rapid, sub emoție, sub presiune, dacă cineva pune presiune pe noi. Acum, acum, îmi spui acum, acum? Nu, închizi apelul telefonic, nu mai vorbești, nu răspunzi. Deci, ne protejăm pe toate planurile, la nivel de date, emoțional, la nivel de comunicare. Nu vrem să avem de-a face cu oamenii care, fie direct, printr-un telefon, sau fie printr-un mesaj, ne agresează și vor să ne fure, dacă nu direct banii, măcar, în prima fază, datele. Și, prin datele noastre, ajung să ne fure chiar bănuții.

Marius Bdoian: Fiindcă pe 4 iunie a fost și ziua lucrătorului bancar, aș vrea să vorbim despre oamenii care lucrează în domeniul bancar. Doamna guvernatoare, dumneavoastră aveți o carieră impresionantă. Cum a început acest drum? Și când v-ați dat seama că acest domeniu vi se potrivește?

Anca Dragu: Ca studentă, în anul trei de facultate, m-am îndrăgostit de politica monetară și am decis că vreau să lucrez la Banca Națională. Primul meu loc de muncă a fost la Banca Națională a României. Apoi am mai lucrat în alte instituții internaționale, naționale, în mediul privat, dar acum sunt din nou în Banca Națională și îmi face mare plăcere să mă întorc într-o bancă centrală.

Alexandrina Beldiga: Când erai copil, erai curioasă să afliți cum funcționează banii, economia sau lumea adulților? Vă plăceau cifrele, întrebările grele și lucrurile care trebuiau înțelese mai bine?

Anca Dragu: Eram un copil foarte curios și foarte studios. Pe vremea aceea nu cred că ne gândeam noi prea mult la bani, era societatea puțin altfel organizată, dar îmi plăcea foarte mult să învăț, să învăț cât mai multe și să fiu foarte bună la școală. Voiam mereu să fiu pe podium la școală.

Marius Bdoian: Ce calități trebuie să aibă un om care vrea să lucreze la Banca Națională?

Anca Dragu: Trebuie să aibă o pregătire teoretică foarte bună. Nu neapărat trebuie să aibă experiență în domeniul bancar, dar trebuie să fi fost un student sau o studentă bună, serioasă. Trebuie să-și dorească acest lucru și să bată la ușa Băncii Naționale, să aplice la un concurs. Noi oferim condiții foarte bune pentru a continua studiile, pentru pregătire profesională. Deci, în primul rând, trebuie să-i placă domeniul, să-și dorească lucrul ăsta și să aibă o pregătire profesională solidă.

Alexandrina Beldiga: Ce materii de la școală îi pot ajuta pe copiii care visează la o carieră în domeniul bancar?

Anca Dragu: Orice materie, practic, este de folos. De fapt, noi nu ne uităm la oameni care să știe un singur domeniu, foarte îngust. Da, e important să-ți placă cifrele, dar avem nevoie și de juriști și juriștilor nu le plac neapărat cifrele, dar le plac argumentele juridice. Deci, nu aș spune că o anumită materie, orice materie și orice pasiune ar putea să stea la baza unei cariere de succes într-o bancă centrală.

Marius Bdoian: Dacă un copil nu știe încă ce vrea să devină, dar este curios, citește, pune întrebări și încearcă lucruri noi, poate ajunge într-o zi un profesionist bun?

Anca Dragu: Absolut. Exact așa se și întâmplă de foarte multe ori. Nu știi, de mic, ce-ți dorești. Dar, mergând la aceste ateliere de vară, mergând în vizite la diferite instituții, dacă veniți la Banca Națională, sunt convinsă că oameni care au vizitat instituțiile s-au gândit - aș putea lucra la Banca Națională sau poate vizitați un minister, sau Parlamentul. Deci, atunci când ieși contact cu lumea reală, ți se deschid noi orizonturi și ți se deschide gustul pentru o anumită meserie.

Alexandrina Beldiga: Dumneavoastră, ce sfat le-ați da copiilor care au multe întrebări, multe pasiuni și vor să ajungă într-o zi oameni buni în profesia pe care o vor alege?

Anca Dragu: Sfatul meu este să adreseze toate întrebările, să nu le fie frică de nimic și să-și urmeze dorințele și visele. Asta îi încurajez.

Marius Bdoian: În continuare, vom trece la întrebările scurte și răspunsurile vor trebui să fie la fel de scurte. Doamna guvernatoare, un cuvânt pentru Banca Națională la 35 de ani.

Anca Dragu: La mulți ani! Să continuăm într-o manieră în care să fim mândri de ceea ce facem și să inspirăm încrederea societății.

Alexandrina Beldiga: Un lucru pe care fiecare copil ar trebui să-l știe despre bani.

Anca Dragu: Banii nu reprezintă totul în viață. Sunt importanți, de aceea trebuie să-i tratăm ca pe o marfă, și să avem grijă, fiecare ban se câștigă odată, se cheltuie odată. Să avem grijă cum îi administrăm.

Marius Bdoian: Economisire sau cheltuire? Care este mai importantă?

Anca Dragu: Ambele sunt importante. În primul rând, trebuie să câștigi banii ca să poți economisi și cheltui. Deci în egală măsură și economisire, și cheltuire. Atenție! Nu uităm niciodată și de economisire.

Alexandrina Beldiga: Ce înseamnă un lucrător bancar bun?

Anca Dragu: Înseamnă un om serios, care inspiră încredere, și un profesionist responsabil.

Marius Bdoian: Ce mesaj ați vrea să transmiteți copiilor care ne urmăresc și care abia încep să înțeleagă lumea banilor?

Anca Dragu: Mesajul meu pentru copiii care ne urmăresc și sper că vor fi cât mai mulți, este simplu. Uitați-vă la bani ca la un mijloc prin care vă acoperiți anumite nevoi. Și atât. Nu sunt scopul în viață, nu sunt totul pentru noi sau familiile noastre, dar atenție, nu uitați să și economisiți, chiar dacă aveți vârste fragede.

Alexandrina Beldiga: Vă mulțumim, doamna guvernatoare, pentru răspunsuri și pentru că ați explicat lucruri importante pe înțelesul copiilor.

Anca Dragu: Eu vă mulțumesc, Alexandrina și Marius. A fost o foarte mare onoare să vorbesc cu voi și vă aștept și la Banca Națională din nou, să ne uităm la muzeul nostru, la monedele pe care le avem în muzeu și vă invit nu numai pe voi, dar și pe colegii voștri de la școală.

Marius Bdoian: Acesta a fost podcastul „Sensul Banilor”. Am vorbit despre bani, economisire, siguranță, încredere și despre oamenii care lucrează în domeniul bancar.

Alexandrina Beldiga: Vă invităm să urmăriți în continuare podcastul, să-l distribuiți și să vorbiți cu familia despre ce ați aflat astăzi.

Marius Bdoian: Pentru că educația financiară începe cu întrebări simple și cu decizii mai bune în fiecare zi.

Acest podcast este produs de BNM, în scopul educației financiare a cetățenilor.

Opiniile exprimate în acest podcast nu reprezintă punctul de vedere oficial al BNM.

Метки

Podcast Sensul banilor ^[2]

episod 11 ^[3]

episodul unsprezece ^[4]

Educația financiară începe din copilărie: rolul BNM în formarea unei generații responsabile ^[5]

Источник УРЛ:

<https://www.bnm.md/ru/node/70110>

Ссылки по теме:

[1] <https://www.bnm.md/ro/content/podcasturi> [2] [https://www.bnm.md/ru/search?hashtags\[0\]=Podcast Sensul banilor](https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=Podcast+Sensul+banilor)

[3] [https://www.bnm.md/ru/search?hashtags\[0\]=episod 11](https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=episod+11) [4] [https://www.bnm.md/ru/search?hashtags\[0\]=episodul](https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=episodul+unsprezece)

[unsprezece](https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=Educația+financiară+începe+din+copilărie:rolul+BNM+în+formarea+unei+generații+responsabile) [5] [https://www.bnm.md/ru/search?hashtags\[0\]=Educația financiară începe din copilărie: rolul BNM în formarea unei generații responsabile](https://www.bnm.md/ru/search?hashtags[0]=Educația+financiară+începe+din+copilărie:rolul+BNM+în+formarea+unei+generații+responsabile)